

ડિક્ટેશન ફાઇલ - ૩-

૧૨૨૩૬

શ્રીજી ચોપડાનો

"ડિક્ટેશન શિક્ષક" ક્રમ. ૩

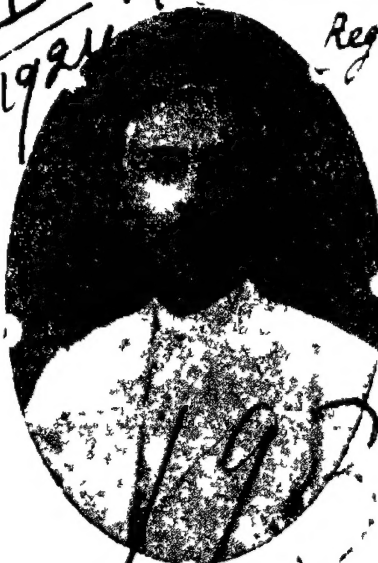
જાન્યુઆરી,
સને ૧૯૨૪

કિ મન રૂ. ૦-૩-૦

પોસ્ટેજ ભુકુ.

સર્વ હક સ્વાધીન.

1924 14-2

Reg. No.

છગનજીવ ભોતીરામ શાહ,
મુખ્યગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા. શાહપોર-મુરત.

છગનજીવ ભોતીરામ શાહ શાહપોર-મુરત

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૨૩૬   રમ્પાક

પુસ્તકનું નામ 133251-1   121915

વિષય 21343 ૮૪૩-૦૮-૧૮૨

ત્રીજી ચોપડીનો ડિક્ટેશન શિક્ષક ભાગ ૩.

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ
 મુખ્યગણિત શિક્ષક” “ભૂગોળ શિક્ષક” પ્રમોત્તરમાળા
 વગેરેના કર્તા,
 રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર-મુરત

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
 પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર-મુરત.

છાપનાર—નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.
 છાપવાનું ઠેકાણું—“શંકર” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ, ચૌડાના પુલપર
 ટકા પાચે-મુરત.

આવૃત્તિ ૬ ટુંકી.]

[પ્રત ૨૦૦૦.

કર્તાએ સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સવત ૧૯૮૦]

[સને ૧૯૨૪

કિંમત રૂ. ૦-૩-૦ પોસ્ટેજ ગુરુ

ગુપ્તાપીઠ
૧૧૨૩૬
ગુજરાતી કોપીરાઈટર

અધાપિ બહાર ન પડેલાં એવાં પુસ્તકો.

એકવાર વાપરી ખાત્રી કરવા નમ્ર વિનતી છે.
બીજા ધોરણ માટે અડગણિતના મનોયત્ન પાચ આના.

મુખગણિત શિક્ષક ભાગ ૧ થી ૬.

બાળવર્ગનો	૦-૧-૬	ત્રીજા ધો.ણનો	૦-૨-૬
પહેલા ધોરણનો	૦ ૧-૯	ચોથા ધોરણનો	૦-૪-૦
બીજા ધોરણનો	૦-૨-૦	પાચમા ધોરણનો	૦-૪-૦

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

બાળવૃદ્ધીથી પાચમી વાપરી મુધીના જેમા —

૧] પાઠવાર અઘરા શબ્દો

૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો

૩] કડિન મળતા શબ્દોની તારવણી

૪] જોડાક્ષર

૫] મળતા જોડાક્ષર

૬] પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો

મુખ્ય કલાકાની ભૂગણની } પ્રતોત્તરમાળા ૪૫ આના.
હાદુસ્તાનની ભૂગણની } ૪ આના.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગણની પ્રતોત્તરમાળા ત્રણ આના.

સુગત જિજ્ઞાસો ભૂગણ શિક્ષ- ત્રણ આના.

સુગત જિજ્ઞાસો નજી પાચ આના.

કર્તા—છગનલાલ મેતીરામ શાહ. શાહપોર-મુરત.

છ. પી. દલાલ. મોરબી વી સ્કુલ સુપરિન્ટેન્ડન્ટ.
જાવક નંબર ૪૧. તા. ૧૯-૧૧-૧૪ના પત્રમાં લખે છે કે,—

“તમારા તરફથી “મુખગણિત શિક્ષક” નામના
ધોરણવાર પુસ્તકો મળ્યાં. તેનું સાઘત અવલોકન કરતાં મને
બહુ આનંદ થયો છે.

પ્રાથમિક સ્કુલોના નવા સુધરેલા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે
મુખગણિત વિષયનું શિક્ષણ સરલતાથી આપવાના ઉચ્ચ
હેતુને લક્ષમાં રાખીનેજ આ પુસ્તકો લખ્યા છે, એમ
પ્રદર્શિત થાય છે. તેનો ઉપયોગ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓની
સમજશક્તિ તેમજ સ્મરણશક્તિ સારી રીતે કેળવાશે તેની
સાથે અકગણિતના વિશાળ વિષયમા પણ તેમને તે બહુ
મદદરૂપ થઈ પડશે એમ હું માનું છું તે આશા રાખું છું
કે સારા શિક્ષકો આવા પુસ્તકોને પ્રમાણ ગણી ઉદાર
ઉત્તેજન આપશે.”

—:સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના:—

“ભૂગોળ શિક્ષક” વિષે —

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી. બી એ.

પ્ર. રા ટ્રે કોલેજના માજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

પોતાના તા ૨૨-૬-૧૫ ના પત્રમાં લખે છે કે —

“તમેએ મોકલેલું “સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના
ભૂગોળ શિક્ષક” નામનું પુસ્તક મેં જોયું છે. સુરત શહેરની
ભૂગોળ શીખનારામાં શિક્ષકોને તે ઉપયોગી થઈ પડશે.”

કિ મત તબ્બ આના,

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ દુ ધ ગવર્નર
સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૪૧૭૧ તા ૨૬-૭-૧૫થી

❖: સુરત જિલ્લાનો :❖

“ભૂગોળ શિક્ષક”

એજન્સિની સવ સ્કુલોમા લાયબ્રેરી માટે મળુર કર્યો છે.

ગુજરાતનો સામાન્ય ભૂગોળની પ્રતોત્તરમાળા વિષે

શ્રીયુત બાઈચંદ પુંજદાસ શાહ,

મહીકાઠા એજન્સિની ભૂગોળ વિગેરેના કર્તા.

માદરા તાલુકા સ્કુલના હેડમાસ્તર સાહેબ.

પ્રીતાના તા. ૧૫-૭-૧૫ ના પત્રમાં લખે છે કે:—

“શ્રીજી ધોરણના વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતની ભૂગોળ શીખવા
તથા શીખવવા માટે શિષ્ય શિક્ષક બનેને આ પુસ્તક સાધન
રૂપ છે, અને તે બંનેને ઉપયોગી છે, શિક્ષકને નોંધ કાઢવાની
મહેનત બચે છે, અને વિદ્યાર્થીને શિક્ષકની મદદ વિના
ભૂગોળનું જ્ઞાન મળી શકે તેમ છે. એકંદરે આપનો પ્રયાસ
જ મનુષ્યને ધણે આદરણીય અને ઉપયોગી થઈ પડવાનો છે.”

છમનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત
ત્રીજી ચોપડીનો ડિક્ટેશન શિક્ષક.
પાઠવાર અધરા શબ્દો.

પાઠ ૧—વાર્તા. સમાન્ય. બાળપોથીમાં.
મૂળાક્ષરો. બારાખડી રમુજી. કવિના. જોડાક્ષર.
જ્ઞાન. શિખામણો. પદાર્થપાઠો. ઉમગથી. ચિત્રો.
હોશિયારી વાક્યો. બોધ. તપાસ. મુકામલો.
ભૂગોળના. માહિતી. રસીલી. પુસ્તકો. ફરીઓ.
મેદાન. સાદા. નમુના. વનસ્પતિઓનું. નેળવા. સોદો.
છેતરાશે, ઉતાવળ. ધ્યાન. ખાતરી. આજસ પોપટીઉં.

પાઠ ૨ મા. ૧—બાળબોધ. લિપિમાં. બ્રાહ્મણી.
પડિતો. અજ્ઞાન. વરડુ. માત્રા. અનુસ્વાર. વિસર્ગ.

મૂળાક્ષર.

અ આ ઈ ઈ ઉ ઊ ઋ

અ આ ઇ ઈ ઉ ઊ ઋૃ

ओ औ ओ औ अं अः

ए ऐ ओ औ अं अः

क ख ग घ ङ; च छ ज झ ञ; ट ठ

ड ढ ण; त थ द ध न; प फ ब भ म;

य र ल व श ष स ह ळ {क्ष ज्ञ

य र ल व श ष स ह ळ {क्ष ज्ञ

य र ल व श ष स ह ळ {क्ष ज्ञ

य र ल व श ष स ह ळ {क्ष ज्ञ

अं.उ.

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०.

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०.

पाठ ३--६६. डोसो. छते. यज्ञातुं धुं.

પાંચમા ધોરણનો “મુખગચ્છિત શિક્ષક” ચાર આના. [૭

વાતચીત. હડહડતો. કગિયુગ નુવાન. ઉતર્યો.
બેસાડ્યો. બુદ્ધિ. હિડાડે ખર્ચુપાન. શરમાઈ.
નેસખધ. શ્રાવકનો, સંધ. જનનાથે. ધાતકી. મિચાર.
ઉઠાવી. વીખરાઈ. ફીકે. અક્કતનો સત્તાહ. દશા.

પાઠ ૪--પરમનુ. કાશીમાં. ધણીધણિઆણી
ધશ્વરભક્તિ. ધશ્વરકૃપા. નરસિંહ ચૌદશ. જહાર.
વાણીથી. ગુજરી. ઉછેરવા. સ્વભાવ. દયાળુ.
સ્ત્રીઓને. અભ્યાસ. શિક્ષકનો. માનીતો. માહ.
ધચ્છે. સાંઠ ધાર. અતઃકરણ. ફેટામાંથી. પોટો.
મુવાડી. સોંપ્યો. વખાણ. ખર્યો. શુદ્ધિમાં. પરમનુ-
પણું. આશ્ચર્ય સૌને.

પાઠ ૫--લગ્ન. ઉંમર. સોળ. ગુજરાન ગુણો.
મીત ખાડા. ખડ ખવાડયુ. આરિષ. ખૂચેલો
ખૂમ. ડૂખતો ચોટલી. ઉધો. ટંગાવી. પીથેલુ પાડ
થોભાય. ઘાડું. સહીસલામત. વિવાહમાં. સાર્વજનિક.

પાઠ ૬--અદલ. ઇન્સાફ. વિજયનગર. તલ-
હચંદ. પૈસાદાર. ખમડી. નસીબદાર. કીમતી.

૮] સુરત જિલ્લાનો “બૂર્ગાળ શિક્ષક” ત્રણ આના.

દોલત. સત્તર. ખરીદા. આખર. મિલકત. વર્ગીશું.
વહેચણી. કબુલાત. તેડ. દિવાન.

પાઠ ૭—પરમેશ્વર. સધળું. હરિ. ભૂતી.
મુશોભિત. લેવાય. પૈપૈસો. અટકાવ્યો. લખોટા.
નકારો. આભાસ. વિશ્વપતિ. વામ. ભોંયરે. ઘડીએ.
ઘાટ. ખોળીએ. મૂકવા. જગકર્તા. શરમાઈ. ભૂલ્યો.

પાઠ ૮—ધર્મસ્તુતિ, વિશ્વસ્વામી. સ્તુતિ.
શીશ. આપદાથી. દીનાનાથ. આધાર. કામા. મતિ.
માર્થના. ભક્તિ. શક્તિ. નિવારો.

પાઠ ૯—છાંચે. સૂતો. ગુનો. આફત. સેવક.
જીવતદાન. મગરૂરી. દોરડાની. સિંહ છુટાયું. ખડલો.
દાસ. અત્યારે. તરણા. ગર્વ.

પાઠ ૧૦—પ્રમાણિક મુખધમાં. પરચુરણ.
કિમત. શાખ. વર્ગ. પોલીસ. થાણાના. અમલદાર.
વૃદ્ધ. દયારાંકર. પ્રથમ. આગ્રહ. લાગુ. વિધવાને.
ધન્ય.

પાઠ ૧૧—જપ્તો. પુરમના, વાણીઆનો.

પાંચમા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ચાર આના. [૬

વિકટ. સતાઇ. તૂટી. દ્રવ્ય. મિઠાઇ. તાલેવંત.
નસીમ. ઝેર. ભેળ્યું. લૂટના. ભુડ. તાક્યુ. ગીધો.

પાઠ ૧૨—યુધિષ્ઠિર. ક્ષમા. અભૂંન. સહદેવ.
નકુળ. પાંડવો. ક્રોધ. વર્તાણુકથી. આખર. દુર્યોધનથી
દ્રૌપદી જીલમ. ઝુપડીમાં. નવાણુ. ચિત્રગુપ્ત.
ગંધર્વ. અતઃકરણ. લાગણી. ગુસ્સે. ડગતું.

પાઠ ૧૩—ડાહ્યો. ન્યાયાધીશ. ડહાપણ.
ઇન્સાફ પ્રીતિ ચર્ચા. ખાયડીઓ. સાક્ષી. અધરૂં.
ઉઠાવુ છું. મળેપડુ. સજ.

પાઠ ૧૪—ગૃહસ્થ નિસાસો. અભાગીઆ.
લમડો. ટેકો. કદાપિ તંગી. દસ. રૂપીઆ.

પાઠ ૧૫—શિયાળ ખગલો. વિલાસપુર.
મહોલ્લામાં મશ્કરી નોતર દીધુ. ડરાવેલો. રંગીત.
થાળ. આગ્રહ શિરોઇ. મલકાવી. સ્વદે. ટેવ.

પાઠ ૧૭—રિવાજ. વર્તમાનપત્ર. ખાંકડો.
ઉત્તર. લક્ષ્મી. મુસાફર. તંબુ. પત્થર. ઝુપડાં. નેમ.
મીઠાનસાર. પેરોણો. ચામડીઆ. ધંદીઓ. ભટકતી.

ગાડુ. સૂઝ. વિદ્યાર્થી.

પાઠ ૧૮—સ્વચ્છ.તમાશો. શણગારી ગુંદર.
ચોંટાડયાં ઇદ્રિય કરકરું. સ્થિતિ હાકતર પ્રસંગ.
પરિણામ, મંદવાડ. અકસ્માત. ધ્યાન. છિદ્રો ચોંટી
નાહ્યા. સાધુ. લૂછી પાડોશણ. અટકયું. ઊલ.

પાઠ ૧૯—વિદ્વાન પ્રમાણિક. ઉદ્યોગી
આળસુ. ભાઈભાંડુ. દાટેલો ચર. અવાટ. ફેંસલો
ચુકાદો. નિર્ણય.

પાઠ ૨૦—દિલ્હી. પ્રખ્યાત. પરાક્રમી. વિદ્વાનો.
સોખીન. વિષયો. કવિ. કવિતા. ખબનચી. ખીરખલ.
ફટકા ખુશી. આજીજી. નિશ્ચય. ખસ ખુદાવદ.
સિપાઈ. સરત. હજુરમાં. લાચીઆ પચાસ. દ્રવ્ય.

પાઠ ૨૧—મચ્છર. ફાટયો. પલકમાં. ચુક્તિથી.
નસકોરામાંથી. જખરું પુલાઈ. ગર્વથી. વટતો.
અભિમાની. નમ્ર. માઠાં.

પાઠ ૨૨—પત્રવહેવાર સ્થાપન. ટપાલ. સવડ
ઓફિસ. ગોઠવણ. ટિકિટ. પરખિડીઆં. પત્તાં.

પહેલા ધોસ્થનો “મુખગણિત શિક્ષક” પોણા બે આના. [૧૧
તીર્થરૂપ. ચિરજીવી. રાજેશ્રી. પ્રિયભાઈ. સૌભાગ્ય-
વતી. ગંગાસ્વરૂપ. ઢુંકું. પ-તો. સહીસલામત.
જિલ્લો. તત્તાટી.

પાઠ ૨૩—સુલતાન મહમુદ અયાઝ. ઉમ-
રાવો. ઝડપથી. દોડાવ્યો. બંદગી. અજ્ઞાત. એહસાન.
ડોલચું. શાંત. વિનતી. સાન. સાંધખાવા. અંદેશો.
અંદેખાઈ. મુકાવવાનો. ધક્કાજ. ઝવેરાત. ઉઘાડીને.
આશ્ચર્ય. ભિખારી. સ્થિતિને. સભાર. ભેટયો.
ધર્ષાખોર. દેશનિકાલ.

પાઠ ૨૪—વાદવિવાદ. તુર્ત. મણુના. ગરી-
બડી. પ્રાણી. પ્યાર. નીમક દિન. મણુબંધી. બીન.
માલીક સ્વાર. સફર. મુસાફર. ફૂર. સ્વારી. શ્રેષ્ઠ.
ન્યાય. નિર્દોષી. માંસ. કુલ. વ્યાપાર. બળદીઓ.
અથડાય. ખલકમા. કીરતાર.

પાઠ ૨૫—કબુલાત. ધક્કો. દોડાવ્યો. ફૂટ્યો.
કસુર ગુનેગાર. ઉદાસ. રૂએ. દોષ. સતાહવા. સદગુણી.

પાઠ ૨૬—પ્રદર્શન સીવણકામ. રગબેરમી.
ગળપટા. ગૂથે, ગૂંથેલી. ગૂંથવાનું. સાદગીઓ.

૧૨] ચોથી ચોપડીનો 'ડિક્ટેશન શિક્ષક' ચાર આના.

તડડીન. વિપય. ખુખી. મખ્યામાં. નૌતમલાલ.
સત્તાહસ પ. નાતબતમાં વિલાયત.

પાઠ ૨૭—સવરો કુદરતનું. રાજધાનીનું.
કિલ્લો. રચના ખાંધણી. ખાણો. દુકાળ સળી.
ભુકરો. ગંજી. સવાલ. અગત્ય. સાધનો. પુષ્કળ.
વિના. દ્રવ્ય સુકાળ. સવરી. સંગ્રહ. સઘાત.

પાઠ ૨૮—મહીનામા માધવ કેશવ. પિત્ત-
ળના. ચળકાટ પ્યાલા. કડિઆરા. વળેલો. તરસ્યા.
વિસામો ગોક મદામ. વર્ત્તમાં દસનો. આશીર્વાદ
ગૃહસ્થ. મનોહર શીતળ. ચોડખુ.

પાઠ ૨૯—શેખરચંદ્ર તરંગો. તર્કપ્રસાદ.
ગુરુની. વળતો તર્ક. ઉઠવે વિધાનો. ઘાડવો.
ઉપાડ્યો. ધુણુ. ધુણાવ્યું. ઉપડા. ભાંગ્યો. ઢાળાયું.
ઉઘમે. છતીરા ચેતવ્યો.

પાઠ ૩૦—ઉડાવવા. મુકાવ. મુકાવ્યો દોડ્યો.
મપાટાથી. મરોડે. છુટો. ગોથુ. ઉડાડ. કાયર.
પ્રયાસ. આસમાનમાં. પકા. વીટવા. આવડત.

પાઠ ૩૧--મળસ્કે. કુડળીઓ. તરુવર.
 ઝુલાવે. પ્રીત. પડદો. સુખીઉં. સુખીઆં. ચણતાં.
 ચૂસે છે. ફૂલરસ વનસ્પતિ. જળઘાટે નિજ. પોઢે.
 વિધવિધ. ખૂટે. મધુરો સંતોષ. ઝૂલે. વશ. દાનવ.
 વિપત્તિઓ. વેરાઈ. કામઘેનુ ચિતળ્યા.

પાઠ ૩૨--વડોદરા. વશપરપરા. ભોગવટા.
 સાંતીની. સાથી પ્રકારની રથો. મહેનતુ પુંછ.
 ઇચ્છતા કહેલી હુક્કો. ભરોસો મેઘ.

પાઠ ૩૩--ચોકખાઈ. ધનગવરી. બેનપણી.
 પડાય. ગંદુ. મૂકવાનુ. મદવાડ. નખાય. નીરોગી.
 જતુઓ. ખુણેખોચરે. પાથરણુ. શ્વાસ. બિછાનાં.
 ઢોળી. ઢોળાર લકવો. જજર. ઝાડીઝુડી. દુર્ગંધ.

પાઠ ૩૪--કૈકેયી મથરા. શત્રુઘ્ન. અયોધ્યામાં.
 દશરથ. કૌશલ્યા. સુમિત્રા. લક્ષ્મણ. પ્રાણથી. વૃદ્ધ.
 પાટવી. ગાદી. ઠેકાણે. નહારા. સ્વભાવવાળી. દાસી.
 પ્રીતિ. ક્રિયાપશે સદેહ વરદાન લેણાં. ચૌદ. હઠ.
 અણુસમન્તુ. શોક. પ્રજાએ. ધિક્કાર. વનવાસ. ઠરાવ.

૧૪] સુરત જિલ્લાનો “ભૂગોળ શિક્ષક” ત્રણ આના.

પાઠ ૩૬—નટ. મુકુદ. દોલ. માણેકચોકમાં
ટોળુ દસેક. ઉંચાઈએ. દોરડુ કાંસાની. સરણાઈ.
ખુબીથી. ઉધે. ફૂંદવા. ગુલાંટ. ચક્કર વીજળી.
ઝબકારા. સ્થિર. લાકડું. ચમત્કારવાળાં. ખુબીદાર.
નાનપણથી.

પાઠ ૩૬—ગીખમ. શ્યામ. કોયલ. મહિમાય.
નીરખી. ઝૂલે શોભાય. કેકિલા. ટહુકા. ધરતી
સુગંધ ભરતી. તરુમાં. વસત. શાખ મુકેસરી.
ચિત્ત ઠરતી. ઉકળાટ. આમ્ર. પરખાઉ વખણાઉ.
સંગીત. સૂર. ગળવુ. પ્રસારી પ્રધુલ્લ. બટમોંગરો

પાઠ ૩૭—મડમ પાદરી. ગામ. વસાવ્યુ.
છમાગતી. આધેના. બીલકુલ. અબળુ કુશળ.
કાટખુણાની કોયલા. ઓખરોની પેટીમાથી હસીને.
હાપણ

પાઠ ૩૮—પ્રહલાદ. કર્ષ્યા. ભાટ અગાઉના.
પુરુષોનાં. પુતળાં પારડી વલસાડ. ઓળંગી.
વહેણ તોડી. ખડેર ટોચ. દહેર. મુસ્કેલ. ચઢાવ.

કુંડ. દિવાલો. બુરજો. વાયવ્ય. ઔરંગા વાંકો-
ચુકો પ્રવાહ. સુતસર. તળેટી. બગવાડા. ખીણો.
ભીંતના. માડાં રમણીય. સપાટાબધ. ઉતર્યો
પલાખીને પાટીઉ. આકૃતિ. ગોઠવ્યા. નમુનો.

પાઠ ૩૯--દેવસ્થાન પર્વત. આબુ કાઠિ-
આવાડમાં.શેત્રુંજે. ગીરનાર. પચમહાલમાં. પાવાગઢ.
ટેકરા. ડુગરી. તળેટી. બોડા ભેખડો. તૂટીને.
ટુકડાની. ઘસડાઈને. ઠરે છે. ચઢાવવાળા. શિખર
અણીદાર. બંગલા. પાલિતાણા દેવકીઉનાઈ. લસુદ્રા
પીમળેલો ઝરણુ બટાટા. સેકવાથી ઠંડુ. ભિબ્બય.
તૂટી. કપાસ.

પાઠ ૪૦—નદી. સરોવર જન્મ. બન્ધું
મન્મત. મેળાપ પૃથ્વી. નકામાં. શક્તિ. નિચાણુ.
સમુદ્ર. ઘોધ. ખડકોને. ભુકેભુકા. બેટ. નદીવાટે.
ઘોળકા. પશ્ચિમે. સરિતા નિર્મળ. ચિત્રવિચિત્ર.
પશુ.કિનારે. નાવણુ. ઘોવણુ જળપાનનુ. પિછાણીએ.

પાઠ ૪૧—દરીઓ મહાસાગર. પીરમોહંમદ.

૧૬] બીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

ખલાસી. શાહમોહમદ વરાળ. ભરતીઓટ. મોજાં.
ભુરં. તણાઇ. સુવાળા તાણી. કોડીઓ. કોડા.
વીણવા. શંખ. ખલાસી

પાઠ ૪૨-ભૂશિર ઉપસાગર. હજરે. જીવણ.
ભૂગોળનું. ભૂગોળવિદ્યા ૮ ડેલ. માહીતી. પુરતી.
ઢાળ. મઝીઆ. ચીકણો નિશાન અથડાય કિનારો.
સાંકડી. ફાટો ઘુસે છે ધોવાઇ. મુદત. પુષ્કળ.
કિયા. દ્વીપકલ્પ. હ મેશાં. સામુદ્રધુની.

પાઠ ૪૩-સુરતથી.સરભોણ. દેસાઇ. નારણ-
દાસ. ઇચ્છુ છુ વસવાયાંનું. ત્રણેક. તૈયાર. વાંસલો.
છોડુ. બાવળનું. ચીકણુ. ટકાવ. ધમણ. જોસખધ.
બઢીમાંથી. તણખા. છાણા. ગોળાકાર. સળગાવેલાં.
ધગધગતી. પૈડાની. રેડ્યુ. વાર સજ્જડ. ચોંટી.
કુભાર. લોંઢા. ડાસ વીસ કેસ ઢેડવાડામાં સુતરના.
ફાળકામાથી. તાંતણા. તાણાવાણા. ગોદડાનાં.
ખોળીઆં. ઝાંપે રજપુતોને. શણનાં દોરડાં.

પાઠ ૪૪-છુટ્ટી. વેત્તાભાઇ. ગિલ્લીદડા. અમ-

બાળપોથીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” બે આના. [૧૭

...

દાવાદ. કિલ્લો. રોજ. મસીદો. કોતરકામ. ટપાલ.
ઓફિસ છટાય છે. રાત્રે. દીવા. મુકાય ધૂળવાળા.
છંટાતું ગાડીઘોડા. લુગડાં શાકભાજી. સોનુરૂપું.
વાસણો. મસાલો. ખાંડ. સાકર. ઉચી. કારીમરી.
વરાળયંત્રથી. કારખાનામાં. કાપડ. દીવાસળી.
મીણખત્તી.

પાઠ ૪૬-તમડીના ધધુકે ધોએલાં ખૂટ.
મોજાં. ખુરસી. ટેમલ. મહેસુલ. વસ્તુ ફેરણી.
દુરસ્ત હવાડો. ઓવરસીઅર વાગડની. તજવીજ.
ફેજદાર. મામલતદાર. હદના મુકરદમામાં. સાક્ષી.
અવસરકારકુન રજુ ખૂટતાં. સખતી. ખનાતનો.
કંમરે. લપેટી. નાયક તિજેરર. રસીદ રૂપીઆ.
કોથળી વેચાણ. ગીરા. નોંધવાનું. સિપાઈ. દવા-
ખાનું. ખાટલા. સૂતા. ઓસડ. દાક્તર. કોચતો.
શીતળા. મોડું.

પાઠ ૪૬-વિભાગ જિલ્લો. કલેક્ટર ઇન્સ્પેક્ટર
મુન્સફ. ચોર્યાશી. ઓરપાડ પચમહાલ. વહીવટ.
કમિશનર, અધિકારી. દેખરેખ. મુલતવી. અગત્યનાં.

૧૮] પહેલી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” અલી આના.

.....
પોલીસ. ઓછોવત્તો. કેળવણી. સુખાકારી. ડેપ્યુટી.
ખાંધકામ. ઈજનેર મુદ્રારા. ઠરાવ. અરજી. બળ-
વવાના. ઉપાયો. ઉધાડવી. બોર્ડ. સમતિ. લેણદેણ
જડજ. સિવિલસર્જન

પાઠ ૪૭—મણીખા. શાનિલાલ. પરીક્ષા.
ખીના. નુકસાન. કાંઠો. તીડો દાતણ. બદ્ધકો પર-
વાનગી દયાળુ. આશા ભક્તમણ હથિયાર. છૂટ
કન્યાશાળા શોધવા. શરીર. નાલાયક. નિરાશ કોરટ.
ખૂનનો. મુકરદમો. ચુકવતા. જુમાની. ચુકાદા.
વલસાડના. નીમ્યા

પાઠ ૪૮—ઉપયોગ. શિક્ષકે. શીખવ્યું.
ખોદાય. ફાટ નાળાંઓમાં. મૂળ. પર્વતમાં. ઘોવાય
સપાટી. ઘસડાઈને. ડહોળું. ચિકાર. કિનારે. ચગું.
દરીઆમાં. તણાઈ. ફૂટતાં. સખત માફક થીજીને.
મુલડોમાં. એકદમ ઘટ. સફેદ. છવાઈ. હિમ.
ઉકાળીએ. સૂર્યના કિરણો પ્રેરતી. દીપાં. પાંદડાં
ઝાકળ પહોંચ્યા. અટકીએ

પાઠ ૪૯—સગળતી. અંગારા હોલવાઈ.
ચેતાવવાને. કુકણીએ ફૂંકીએ. ગતિમાં. ફૂંક.

ખીલ ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના. [૧૬

...
ઢાંકણું. ઢાંકું છું. કાણાં. રૂમાલ. બરણીમાં. મોઢું.
સગડી. છાંટવાને. બદલે. કાલવી. ઠરી બય. શાખાશ
પેટીમાં. પૂરે દે. ગુગળાઇ. જોત. લોઢું. રાંધવાને.
ચલમ. ખીડી. ઘસીને. સપાટો. દવ.

પાઠ ૬૦—મીઠું. અગ્રેજી. ગોવિંદ મિઠાઇ.
કંટાળતો. ખુષ્કળ. ખાર. મોળી. બોણું છું બેસ્વાદ.
ચપટી. મહીના. સ્વચ્છ. નીરોગી. ઉપરાંત.
નાખ્યાથી, ખગડતી. અટકે. અચાણામાં. ખારીઆમાં.
માખણ ક્યાંથી. ધુંટણ. ધાર છું. દરીઆ. જુઆળે.
સુકાઇ. ખાઝી સાંભરી. ઢગલા મુશ્કેલ. ગુજરાતમાં.
ઘસાસણા. ખારાઘોડામાં પળખ. પ્રાંત. સિંધવ.
જથાબંધ. દેશાવર.

પાઠ ૬૧—ગંધક. વિસ્મય. હિંમતરામ. મત-
લખથી. ખાસ. તનુ બરડ. હથોડી. ચુરેચુરા. પ્યાલું.
ઓગળી. ઓગળેલો. હલાવ્યું. હલાવશે. ચિનાઇ.
હેઠળ. સળગાવ્યો. રતાશ. તદ્દન. ઠરવા. સિલાશ
ધુમાડો આસમાની. પદાર્થ. ગજરામાંથી. ફૂલ.
ચૂંટી. લીધું. જાળ. ધર્યું. ઝાંખું. ઉડાવી. રેશમ.

૧૦] ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

...

પાઠ ૬૨—પહેલદાર. શોખ. પતરીસાકર. ગોડબ્યા ખુણામાં. અક્ષણી. સભાળજે. વાંકીચુંકી. ખરખચડી. ધારવાળી. ફટકડી. ભાંગીએ પાસાદાર ગળામાં. માણેક. કીમતી ગુરુજી. ખભાતની. રંગર. મેસાળ નાંદોદમાં. રતનપુર. ખરકમાંથી. ઝુમર હકીકત.

પાઠ ૬૩—પેલાદ સ્કૂ મિત્ર કાદર. કોદાળી એરણ. ટીપ્પુ અચળો અદ્યા. વળત. ખાતરી. વળ્યે. ચપો. તાળા. વળાર. ભરતર. નળીઓ. ખાતરો નવસના. કઠેરા. દિવાલની. ખીટીઓ. ઘાટઆડે અપ્પુ કાનસ નક્કર. ધાતુ. ભેળ. ટીપ્પીએ. કાલસા. દુઆવીએ. સિવાય. પાંધર.

પાઠ ૬૪—ઈંદ્રિયો. ઉત્પન્ન. મુળીઆં. થડ. પાંદડા. ફૂલ. ચોંટોને. ટટાર. અગત્યનું. છિદ્રો. ચૂસે. શોષી. ખ્યાલ મોઢાં.

પાઠ ૬૫—રખર. સીસાપેન. ડાવા. દોહતા. ઉદ. પિગાશી. દધ. ઢીંગલીઓ. ડગલા. તંબુ.

ચોથી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આખા. [૨૧

... ..

ખનુરીનાં. ઘડીઆં. ટાચ. તાડી. ખરસાણી. થોર.
ડાળી. ઓસડ. ગુંદર ભજેલો. ચોંટાડવાને. લાડુ.
ઉપવાસ હિંદુ સાબુચોખા સુકવીને. દાણા. પુરેપુરાં.
છાલ. તળીએ. નિતારી. ડહોળી ગળવી. ગુણ.

પાઠ ૬૬—પુષ્ટિકારક. શુભારે દોઢ. ફુંડી.
ઉંઝીમાં. સુખળાં ખંટો. ધાન્ય. હિંદુસ્તાનમાં.
હમેશાં. દાઉદખાની. હાંસોટી. જિલ્લામાં. વાજીઆ.
કાઠા કાઠિઆવાડથી. પોટા. હુમસો. કાળાશ. ભરાઉ.
વટાણા. તુવેર. અડદ. કડોળ. ફાડ દળવાળાં.
એકદળીઉ ચાળીએ ખરછટ. ધુત્રુ. ગૂંદીને.
ચળાઈને. હવાલે મેદો પરસુદી. ચાળણ સુપડામાં.
ઝાટકીએ. ભુસું શીરો. પત્તાળીને. ઢાંકી, આથો.
ખટાશ. આથેત્તા. જલેખી. ચોંટાડવાને. જખમ.
ફેલેત્તા લેપડી. પોટીસ.

પાઠ ૬૭—પાંડાના બગીચામાં. ચૂંટી. દોડયા.
મોહમદ. ટાચે. દાંડી. સાંકડું. ગજીફાના. બદામના.
અણીદાર. તરવારના. શોષી. જથાખંધ. કમળ.

૨૨] પાંચમી ચોપડીનો “રિકટેશન શિક્ષક” ચાર આના.

. . . . .

અળવી. કુંવારનો અજમાનું કરવત. મોજાં.
ચિરાએલાં. અગથીઆનાં. ગુલમોર છુટા ગોરધન.
કૃષ્ણલાલ. કૂટી. પ્રકાશ.

પાઠ ૬૮—જવજંતુ અવસ્થા. પતખીઆ.
ભટકયા. પૂછનાર. વર્ગના. સૂંઢ. માથુ. જઠર. મૂછ.
ખૂપસુરત. બીલકુલ. માંદાનેજ. વૈતરા. બદલવી.
સ્થિતિ. ઇંડાં. ઇયળ. કાઠિઆરામાંથી. પોષણ.
કોએટા. નિરાંત. સૂતાં. ચોથો હુમલો. લડીએ. પેઠે.
કુટુંબ. મદદ. વદા. ઘસડી.

પાઠ ૬૯—સમડી. ગીધ. પાવાગઢનો. ઘોળાયાં.
ભૂખ. ભાથુ. ઉતર્યો. તીરની ડરતું. સપાટાખધ.
નહોરમાં. ઉંચાઈએ. ધસારાખધ. પુછડી. બદામીઓ.
કરાંઠી. કદાચ. થોભ્યો. ઢોળાવ. ગખડી. પ્રાણી.
વળેલી. ગરદન. ખાઉધરાં કોહેલુ કમકમાટ. ગંધાઈ.

પાઠ ૬૦—ખીસકોલી. સસલું. મુંખઈ. ઠેકડા.
દોહાદોહ. ભપકાદાર. દેખાવડુ. વલવલમટ બદન.
રાખોડીઉં. કાખરચીતરી. ગુચ્છાવાળી. કુમળી.
કપળો. ખિલાડીની રાક્ષી. ફંવાટી. સુંવાળી. ચપળ.

બ્રોબા ધોરણ માટે “અકગણિતના મનોયત્ન” પ આના. [૨૩

...
શકિત. ઘાતકી. શિકાર તીણા. ઓચીંતી મંતિ.
દુશ્મનોથી. પોલાણમાં. ઝુમખામાં. છતમાં બીકણ.
કાતરી. કૌવતવાળા. ઉપરાચાપરી રતુમડો. મૂછ.
કદલામાં. રહેડાણ તૂત. ઉંદર.

પાઠ ૬૧-ગખડી. મચેરજી. હઠે છે. મોઢુ.
બમનશા. ભટકતી. લાળ. પળે. દડો. માફક.
દોકાય. હોશિયાર. અક્ષતવાળું. ભરોસાદાર. મમતા-
વાળું. તામેદાર. ભાઈબંધ. પત. એદલજી.

પાઠ ૬૨-મણપતરામ ધર્મશાળામાં પૂછવા.
ટટાર વરૂ. બગાસુ. વિકરાળ. છાતીવાળું. ટોળામાં
ઢૂકડીઓ. શિયાળ. કામચીતરી. બદામીઉં.
લીલાધર. ભુરાશ કીકિઆરી. પકકુ. ખંધુ. શ્રીધર.
લોંકડી. ડાયું. વાઢમાં. ખંધાઈ.

પાઠ ૬૩-દામુએ તાણું ગુસ્સાથી. ખાતર.
નસાડી કોઠી. કોથળામાં. હોઠ જ્ઞાન. ઘોર. તળીયાં.
ડોકે. ઘંટડી. મ્યાનમાંથી કાંટા. ઉપયોગીપણું.
સતાવશે. કાસળજ કાઢીશ.

૨૪] બાળવગનો “મુખગણિત શિક્ષક” હોઠ આનો.

..

.. ..

પાઠ ૬૪-અગ્નિ ગર્જના ધ્રુવતાં નારણદાસ.
વડોદરાના. સિંહણ. વિકરાળ. અબ્બયમ ચોંટયું.
ઉખેડેલી. યાળ. આખેત. ઠેલણગાડી. ધુધવાટા.
અઠવાડીઉ. ભયકર. માસી વાઘણ. ગોસ ભુખ્યો.
ઠેકણુ. કાઠિઆવાડમાં ખીરનાં. વસ્તી. પાંજર.
બળવાન. દેખાવડું. ચાઠાં દીપડા આંતરે છે.

પાઠ ૬૫-૪ મકલાલ. ખસો હાડકાં. ગણ્યાં.
ક્યાંથીજ. ડીસમાનું. હાડપિજર દિવાલ. ટાંગ્યું.
કદરપુ. કૌવત. કીમતી ગોઠવેલા. હદય. થાપાની.
પુઝે. સંરક્ષણ. માંસપેશા. રેશાની સકડાય ગોટલા
ઉચ્ચકાય ફૂલીને.

પાઠ ૬૬-સૂક્ષ્મદર્શક. કુદરતી ઢાંકણ. રક્ષણ
પડ. દાઝીએ. દીમાં. ફેણા. ગોડ રૂઆતો. નિશાની
હથેલી. લઈ. સખત. આળ. ભોંકે. દરદ. કાતરી.
અડકે. પુષ્કળ. કુમળી. એસિકાનો. દાખલો.
ખોળીઉ. હેઠલું ગલેફ. સાર શોભાતુ. અવયવોનું.
અસખ્ય. છિદ્રો. ગેંડા. ઋતુમાં

પહેલા ધોરણનો “મુખ્યમણિત શિક્ષક” શાળા આના. [૨૫

પાઠ ૬૭—હરિલાલ. ટકોરો. તળીઉં. પસદ.
કમાવેલું. ખરબચડું તૂટતું મુદત ટકે છે. સીવેલી.
ઠરાયું. હરડાંબેડાં. મસાલો. સાત. આઠ. ટાંગી. જન.
પુઠાં. ખૂટ. ડુક્કર. ઊંટનાં. મશકો.

પાઠ ૬૮—ઊન વારકુટ. જખ્ખા. ડગલો.
ઢોરઢાંકર. ઓઢો. ઓરાઢીએ. ગાંમડીમાં. કાંતવા.
ઊઠવેઠ. ફક્ત. વાંકડીઆ ટકાઉ. શેતરજી. હૂંફ.
દૂઆ. કંસારી. ગાળપટા. પહેરણ.

પાઠ ૬૯—મહીનાનો. પડવો ચોવડીએ.
હુસેન. આંગણું. બેઠક. આમરે થાંભલાની. કુભીઓ.
છોન્નાણું. પરસાળ ઓસરી. દેરાસર. પધરાવીએ.
રસોડુ પાણિઆર. કોઠાર. ધુમાડીઉં. ભીંતો.
મૂકેડી. જજર. અહીંઆ તુળશાક્યારો. છીંડી. સીડી.
દિવાનખાનું. ટાંગી. ચીતરવ્યાં. ખીંટીઓ. તાકાં.
છત. અગાસી અજ્યાસ. ઝરખામાં. બેશક.
સાગવડવાળું.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની

મનોત્તરમાળા ત્રણ આના.

૨૬] બીજા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” બે આના.

પાઠ ૭૦—અસત્ર ઓળો. ઘડિઆળ છાયાચંત્ર.
ભુતું. બેસણી બેસાડયું. સાધારણ. પતરું મિનિટ.
ઓછાથો. ચક્કર. સૂર્ય. પશ્ચિમ. ચઢનો. પડછાથો.
સીસી. વાંદરા. મઢારીઓ. હુમકુળી. ઠલવાઈ.

પાઠ ૭૧—ચદો. કિપિમાં. સાઠ. મધરાત.
અઢાવીસ. ઉકલતી. જોડાએલાં હથોડી વાડકી.
અથડાય ટકોરો. કુડાળું. કાંટો. અગ્રેજીમાં.
સાઠમા. સેકડ.

પાઠ ૭૨—રાજુ. પરશુરામ. પડીકું. જ્ઞેશંકર
પદ્મામાં. રૂપીઆ. સમતોલ. બેશક. ગાંધીએ
ઠાટકુ તોલ્યું. બાઈયું. પાંધરો. સોદો. દાંડી. છોટો.
મૂક્યા. જોખ્યું ચીચવાની. યુક્તિઓ. પાંડોશી.
ચુનીત્રાસ. ઓછુવત્તુ મૂક્યું. તોલુ. શેર ફાયદો.
ખાધ પૂરે છે. ભૂડું. ભૂડી.

ચોથા ધોરણનો ~~શિક્ષક~~

~~શિક્ષક~~ “મુખગણિત શિક્ષક” ૪ આના,

જોડણીના એકજ સરખા

નિયમવાળા શબ્દો.

હિડાડે. બિચાડ. વિવાહ. દિવાન. નિવારો.
મિઠાઈ. નિસારો. શિયાળ. શિરોઈ. રિવાજ.
ભિનાશ. નિર્ણય. દિલ્હી સિપાઈ વિનતી. ઇલાજ.
ભિખારી નિકાલ. વિવાદ. કિલ્લો. પિત્તળ. વિસામો.
પિડાય. બિછાનુ. ધિક્કાર. નિચાણુ. કિનારો. ગિલ્દી.
જિલ્લો. નિરાશ. ચિકાર. ચિનાઈ. તિલાશ. દિવાલ.
સિવાય. પિળાશ નિવારી. નિરાંત. મિલાડી.
શિકાર. વિષ્ણુ. શિખામણુ. પિછાણીએ. ઇન્સાફ.
મિલકત. વિલાયત. ઇમારતી. તિજોરર. વિસ્મય.
ચિરાએલું મિહામણું. ઇચ્છતા

જીવાન. ઉઠાવી. સુવાડી છુટાપું. ઉઠાવું.
ઉત્તર. ઉઘોગી. ઉઘમ. ચુ દો. યુકિત કુત્તાઈ.
ઉવાડી. ઉદાસ. દુકાળ. સુકાળ જીઆળ. ધુણાવી.
મુકાવ. ઉડાડ મુલાવે. મુખીઉ. મુખીઆં દુર્ગંધ.
મુકુંદ. મુલાંટ. મુકાય. મુખારો. જીખાની. ઉકાળી.
મુકાઈ ધુમાડા દુખાવી. મુખીઆં. મુખારે. તુવેર.

૨૮] ચાથા ધારણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

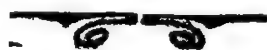
કુટખ. ભુરાશ. પુઝા. મુકાખલો પુસ્તકો. ઉછેરવા.
દુર્યાધન. મુસાફર. ખુદાવદ. મુકાખલો. પુષ્કળ.
ઉપાડ્યો. ધુણાવ્યું. મુકાવ્યો. ઉડાવવા. ધુમાડીઉ.

શિખામણો વિલાયત પિછાણીએ ચિરાએલું.
ખિહામણ. મિલકત. મુકાખલો. મુસાફર. મુકાવવા.
ધુમાડીઉ.

હોશિયારી હથિયાર. કળિયુગ. ધણિયાણી.
કબુલાત. પરિતાપ. કડિઆરા મહિમાય કડિઆવાડ.
ઘડિઆળ. પાતિનાણા કીડિઆર. કીડિઆરી.

શીશ. ગીધ. ખીણ. ખીન. વીસ. તીડ જવ.
તીર. ગીર. ડીજ. ખીડી. સીડી. સીસી.

ફૂલ. મૂછ. જૂખ. ઊન. ખૂન. ખૂમ સૂર.
છૂટ. લૂટ. મૂળ જૂની. ફૂંટી. લૂટી. તૂટી. છૂટી.
ફૂટી. ખૂટે. જૂલે. રૂએ. ચૂસે. સૂતો. સૂઝ. લૂછી.
સૂર્ય. જૂગોળ. રૂપીઓ. ડૂખતો જૂલ્યો. જૂખ્યો.
ફૂટ્યો. મૂક્યો. મૂકવું. પૂછવું. ઊગવું. ખૂટવું. તૂટવું.
જૂશિર ફૂલરસ. ઊઠવેઠ ખૂમસુરત. સૂકમદર્શક.

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

તંબુ. જંતુ. હિંદુ. ટંદુ. લાગુ. સામુ આમુ.
પશુ. રણુ. તનુ. ચરૂ. સારૂ. ધાતુ. લાડુ. દામુ.
ગુરુ. અન્નુ. ચપ્પુ. વિષ્ણુ. વરડુ. આખરૂ. બજરૂ.
અગાઉ. ટકાઉ ભરાઉ. દયાળુ. આળસુ. સમન્નુ.
પરગણુ. ગળેપડુ. મહેનતુ. કામઘેનુ હવજંતુ

બુદ્ધિ. શુદ્ધિ. પ્રીતિ. મતિ. ગતિ. કવિ. હરિ
શાંતિ. ભક્તિ. શક્તિ. યુક્તિ સ્તુતિ. સમતિ.
વિશ્વપતિ. વનસ્પતિ. આકૃતિ. અગ્નિ. કદાપિ.
વિપત્તિ.

ત્રિપિ. મિનિટ. સિવિલ.

માહીતી. રસીલી. દરીઓ. માનીતો. વાણીઓ.
રૂપીઓ. મહીનો.

નિરાશ. મિનાશ. ત્રિલાશ પિળાશ. ભુરાશ.
કાળાશ. ગ્તાશ. ખટાશ. શાખાશ. પ્રકાશ. ચૌદશ.
કાઢીશ. શીશ. વશ. ન્યાયાધીશ.

સુખીહં. પાટીહં. સુગીહં. ખોળીહં. પોપટીહં.
એકઢળીહં રાખોડીહં બઢામીહ અઠવાડીહ ધુમાડીહ.

૩૦] ગુજરાત પ્રાંતની સાઠ ભૂંની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.

નટ. ઘટ. ઘાટ. અઘાટ. ભાટ. વાટ. ફાટ. લૂટ.
છૂટ. ખૂટ. બેટ. કોરટ. બરછટ. ચળકાટ. વહીવટ.
કમકમાટ. વલવલાટ. વારકુટ ઉકળાટ. મિનિટ.

ખડ. થડ. પડ. પાડ. તોડ ગોડ. કાપડ. વાગડ.
બરડ. ઉડાડ. મદવાડ. વલસાડ સજ્જડ. દોડાદોડ.
સેકંડ. ખાંડ. ઓસડ ઓરપાડ.

સાંઢ. દોઢ. વાઢ. સૂઢ. ગઢ. પાવાગઢ.

ગુણ. શણ. લક્ષણ રક્ષણ. સંરક્ષણ ઝરણ.
ધમણ અભણ. વખાણ. નાવણ ધાવણ. વાસણ.
વેચાણ. વહેણ. દાતણ. માખણ. વાઘણ. બીકણ.
ઠેલણ. જવણ. ચાવણ. પોષણ. સિદ્ધણ. દાંડણ.
કૃષ્ણ. નિચાણ. નાનપણ. બાળપણ. ડહાપણ.
પહેરણ. ભજામણ. મરભોણ. શિખામણ. રહેઠાણ.
ધુટણ. પરચુરણ. લક્ષમણ.

છત. પત. જોત સાત. શાંત. પ્રાંત. સખત.
સરત. બનાત. વળત દોલત. કરવત. ચળકીત.
ઝવેરાત. કુદરત આવડત મુદત ખભાત વાતચીત.
કબુલાત. સધાત. વસંત. રંગીત. સંગીત. પર્વત.

ખીજ ધૌરણુ માટે અંકગણિતનાં મનોયત્ન પાંચ આના [૩૧

મન્મત. હિમત. કિંમત. દુરસ્ત. નિરાંત. કૌવત.
ફકત. દાકતર. ચંદ્રગુપ્ત. પ્રીત.

હદ. છેદ. ચૈદ. મસીદ. રસીદ. સફેદ. અડદ.
દરદ. સ્વાદ પોલાદ. પસદ. નાંદોદ. વાદનિવાદ.
અમદાવાદ, વિષ્ણુપ્રસાદ.

ખાધ. બોધ. ખાળખોધ. ઘોધ. ક્રોધ. દૂધ.
ગીધ. સુગંધ જથાખધ. જોસ મંધ દુર્ગંધ.

દસ. દાસ. ખસ. વીસ. ગોસ. વાસ. નેસ માંસ.
ત્રાસ. શ્વાસ. તપાસ. આળસ. આભામ. ઉબસ.
ઉદાસ પ્રયાસ વનવાસ. રવેસ. કાનસ. કિપવાસ.
પોટિસ. પેલીસ અજ્યામ.

આશિષ. સંતોષ. દોષ.

ભૂગોળ. સોળ. શિઓળ. નકુળ. ઉતાવળ. કળિયુગ.

જોડાક્ષર.

વાર્તા. સામાન્ય. પદાર્થપાઠ. ચિત્રો. વાક્યો.
પુસ્તકો. વનસ્પતિ. ધ્યાન. બ્રાહ્મણી. અજળુ. માત્રા
અનુસ્વાર વિસર્ગ. ટટ્ટ. ઉતર્યો. એસાડયો. યુદ્ધિ.

૩૨] મુરત જિલ્લાનો બુગોળ શિક્ષક ત્રણ આના.

ખર્યુપાન શ્રાવકનો જત્રાએ. અક્કલનો. ઇશ્વર-
લકિત ઇશ્વરકૃપા. સ્વભાવ. સ્ત્રીઓ. અભ્યાસ.
ઇચ્છે. સોંપ્યો ખસ્યો શુદ્ધિમાં. આશ્ચર્ય. લગ્ન.
પ્રીતિ. ખવાડયુ. ઇન્સાફ. વિજયનગર સત્તર.
ખરીદા. મિલકત. વર્તીશું. પરમેશ્વર અટકાવ્યો.
વિશ્વપતિ. જમકર્તા. ભૂલ્યો ઇશ્વરસ્તુતિ. વિશ્વ-
સ્વામિ સ્તુતિ. પ્રાર્થના. લકિત. શકિત. ગવ-
પ્રમાણિક. વૃદ્ધ. પ્રથમ. આગ્રહ. ધન્ય. જાપ્તો.
દ્રવ્ય. ભેળ્યું. તાકયું. ચુપિછિર. અર્જુન. ક્રોધ.
વર્તણુક. દુર્યોધન. દ્રૌપદી. ચિત્રગુપ્ત ગધર્વ. ગુસ્સે
ડાહ્યો. ન્યાયાધીશ. ચર્ચા. ગૃહસ્થ. મશકરી. સ્વાદે.
સત્ય. નિશ્ચય. અસત્ય. વૃક્ષ આશ્રય. પ્રગટે. દુષ્ટમતિ.
વર્તમાનપત્ર. ઉત્તર લક્ષ્મી. પત્થર. વિદ્યાર્થી.
સ્વચ્છ ચોંટાડયા ઇદ્રિય. છિદ્રો. નાહ્યા. વિદ્વાન.
ઉદ્યોગી. નિર્ણય દિલ્હી. પ્રખ્યાત. પરાક્રમી. વિદ્યા.
મચ્છર. ચુકિત નમ્ર જોજ. વોશિંગ્ટન વિષ્ણુ પ્રસાદ.
પુસ્તકાલય. વૃત્તાંત. ધમકવ્યા. સ્થિતિ. ભેટ્યો.
ઇર્ષાખોર. તુર્ત. પ્રાણી. પ્યાર. કૂર સ્વારી શ્રેષ્ઠ
ન્યાય. નિર્દોષી. ત્રાસ વ્યાપાર. ધકકો. ફેડાવ્યો.

કૂટયો. સદગુણી. પ્રદર્શન. કિલ્લો. અગત્ય પુષ્કળ.
 સમ્રાટ. પિત્તળ. પ્યાલા. તરસ્યા. ધર્માત્મા આશી-
 વાદ. ચોકખું. શેખચઢી. તર્કપ્રમાદ. વળગ્યો.
 ઉપાડ્યો ધુણાવ્યું. ઉધમ. ચેતવ્યો મુકાવ્યો. દોડ્યો.
 પ્રયાસ. મળસ્કે. પ્રીત. વિપત્તિ. ચિંતવ્યા. પ્રકાર.
 ઇચ્છના. હુક્કો. ચોકખાઇ. શ્વાસ દુર્ગમ. શત્રુધ.
 અયોગ્યા. કૌશલ્યા. સુમિત્રા. લક્ષમણ. પ્રજા. ધિક્કાર.
 ચક્કર. સ્થિત. ચમત્કાર ગ્રી મ. શ્યામ. ચિત્ત.
 અ.મ્ર. પ્રસારી. પ્રકુલ્લ. વમાવ્યું. પ્રહલાદ. કસ્થો.
 મુશ્કેલ. વાયવ્ય. પ્રવાહ. આકૃતિ. ગોઠવ્યા. દેવ-
 સ્થાન. પર્વાત. શેત્રુંજે લસુદ્રા. પશ્ચિમ. નિર્માળ.
 ચિત્રચિત્ર. ભૂગોળવિદ્યા. ક્રિયા. દ્વીપકલ્પ. સામુદ્ર-
 ધુની. ભઠ્ઠી. સજ્જડ. છુટ્ટી. ગિલ્લીદંડા. રાત્રે.
 વરાળયત્ર માણપત્તી દુરસ્ત. દાક્તર. જિલ્લો.
 કલેક્ટર. ઇન્સ્પેક્ટર. મુન્સિફ. ચોર્યાસી. ડેપ્યુટી.
 બોર્ડ. સિવિલસર્જન કન્યાશાળા શીખવ્યું. અગ્રેજ.
 પ્રાંત. વિસ્મય હજાવ્યું. સળગાવ્યો. ધર્યું. રફૂ.
 ટીપ્પુ. વળ્યો. નક્કર. ઉત્પન્ન પુષ્ટિકારક કૃષ્ણજ્ઞાન.
 પ્રકાશ. અવસ્થા. ભટકયા. ગુચ્છો. ગખડી ધર્મ-

૪૪] ચોથી ચોપડીનો "ડિક્ટેશન શિક્ષક" ચાર આના.

શાળા. પકકુ. શ્રીધર. તાણુ. મ્યાન. અગ્નિ. ગર્જના.
ધૂજતા. ચોણુ. વસ્તી. ત્રામકલાલ. ટાંગુ. હુદય.
પુકકો. સૂક્ષ્મદર્શક. લડું. હુકર વાસ્કુટે જખભા.
ફક્ત. સરડાગ્યુ અઢાવીસ. ત્રાજવું. પદ્મ. તોણુ.
મધ્ય.

મળતા જોડાક્ષર.

સત્તર. ઉત્તર વૃત્તાંત. પિત્તળ. વિપત્તિ.
ચિત્ત. વિપત્તિ.

ટકું. છુટ્ટી. ધકકો. હુકકો કિલ્લો. જિલ્લો.
શેખચક્તી. પદ્મું. ગિલ્લી. પ્રકુલ્લ. પકકુ. નક્કર
ચકકર. અકકલ. હુકકર. ચિકકાર. અજળુ. ગમ્મત
સજ્જડ ગુસ્સો ગખટ્ટી. ઉત્પન્ન.

વૃદ્ધ બુદ્ધિ. શુદ્ધિ

ધમ્મતા. ધમ્મે. મમ્મર. ગુમ્મો. સ્વમ્મ.

ચોકખુ. ચોકખાઈ.

લડું. ભટ્ટી. અઢાવીસ.

ઝખ્ખા. પત્થર.

મઠ્ય. ઠયાન. અયોઠ્યા

કૃપા. વૃક્ષ. વૃદ્ધ. પૃથ્વી કૃષ્ણ. હૃદય. વૃત્તાંત.
ગૃહસ્થ. આકૃતિ.

ખરીદા. વિદા. વિદ્યાર્થી. ઉદ્યોગી. ઉદ્યમ.

શ્રાવક. શ્રીચર. આશ્રય.

વિશ્વ. ઇશ્વર પરમેશ્વર. શ્વાસ.

આશ્ચર્ય. નિશ્ચય. પશ્ચિમ.

જાપ્નો. ચદ્રગુપ્ત.

ચુધિષ્ઠિર. શ્રેષ્ઠ.

દુષ્ટમતિ. પુષ્ટિ.

પત્ર. ચિત્ર. વિચિત્ર. યત્ર. મત્ર જાત્રા.
સુમિત્રા. રાત્રે.

સમુદ્ર. છિદ્રો. લસુદ્રા.

નમ્ર. આમ્ર.

પ્રકાશ. પ્રથમ પ્રગટ. પ્રયાસ. પ્રસાદ. પ્રકાર.
પ્રવાહ. પ્રસારી. પ્રપુલ્લ. પ્રદર્શન. પ્રખ્યાત.
પ્રમાણિક. પ્રહલાદ પ્રાર્થના પ્રાણી પ્રીતિ. પ્રાંત.

૩૬] ગુજરાતની સાઠ ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.

ત્રાસ. ત્રાસક ત્રાસવુ શ્રીધર. ક્રિયા. દ્રવ્ય. ક્રોધ.
દ્રોપદી ઠૂર. ધૂજતા. પ્રાણણી. શ્રાવક. આગ્રહ
સગ્રહ ચિત્રગુપ્ત. શેત્રુંજે. આશ્રય ઇન્દ્રિય અગ્રેજ.
શ ધ. પરાક્રમી. સામુદ્રધુની.

ઘર્વ. ગધર્વ. તુર્ત. જોજં વિસર્ગ. આશ્ચર્ય.
બોડં. ચર્યા. જગકર્તા. વિદ્યાર્થી. ધર્યુ.

પર્વત નિર્ણય નિમળ. વર્તણુક. તર્કપ્રમાદ.
ગર્જના સર્જન. મિતિસમર્જન. પ્રાર્થના. દુર્યોધન.
નિર્દોષી. ધર્માદા. ચોર્યાની. વર્તીશુ અર્જુન.
દુગધ. ખર્યુપાન. પ્રદર્શન. આશાવાદ.

ત્રીજા પૌરાણના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ શિક્ષકોને

—: ખાસ ઉપયોગી. :—

અધ્યાપિ બહાર ન પડેલી એવી ગુજરાતશાળાપત્રમા આપેલી

‘ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની’

પ્રશ્નોત્તરમાળા. ત્રણ આના.

સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક ત્રણ આના

કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

परीक्षाना डिक्टेसनमां

आवनार शब्दो.

मूलाक्षर, जोडाक्षर ज्ञान, होशियारी, पुस्तको, वनस्पति, ध्यान, ब्राह्मणी, लिपि, वरडु, विसर्ग, कलिधुग, बुद्धि, हिडाडे, खर्युपान, श्रावक, घातकी धणिआणी, ईश्वरभक्ति, ईश्वरकृपा, चौदश, दयाळु, शिक्षक, अत करण, सोप्यो, शुद्धि, आश्चर्य, प्रीति, आशिष, टगावी, इन्साफ, कीमती, सत्तर, खरीद्या, मिलकत, वर्तेशु, विश्वपति, जगकर्ता, ईश्वरस्तुति, विश्वस्वामी, प्रार्थना, भक्ति शक्ति, प्रमाणिक, किमत, वृद्ध, जाप्तो, द्रव्य, मिठाई, भुडु, ताक्यु, युधिष्ठिर, अर्जुन, वर्तणुक, आवर, दुर्योधन, द्रौपदी, चित्रगुप्त, गधर्व, न्यायाधीश, साक्षी गळेपडु, गृहस्थ, कदापि, निश्चय, वृक्ष, आश्रय, परिताप, प्रगटे, दुष्टमति, विद्यार्थी, स्वच्छ, चोंटाड्या, इद्रिय, ठांकण, कटाळो, छिद्रो, मिनाश, लूजी, विद्वान, उद्योगी, चुकादो, निर्णय, दिलही, प्रख्यात, विषयो, युक्ति, बोशिंगटन, विष्णुप्रसाद, पुस्तकालय, वृत्तात, हिंमत, लक्षण, अल्लाह, डोलचु, विनती, अवेशो, मिखारी स्थिति, भेष्ट्या, इर्षाखोर, देशनिकाल, तुर्त, झूर, श्रेष्ठ, निर्दोषी, फूट्या, सहगुणी, प्रदर्शन, गूथेछो, सादही, तल्लीन, मौतमलाल, विक्रायत,

३८] हिंदुस्ताननी सा० लुगोनी प्र० नोत्तरभागा थार आना.

बांधणी, सधरो, सग्रह, पित्तळ कठिआरा विसामो, धर्मादा, आशीर्वाद, शेखचहो, तर्कप्रसाद, धुणाव्यु, ठपको, ढोळायु, उद्यम, चेताव्यो मुकाव्यो, गोथु, प्रयास, वीटवा, मळस्कै, सुखीड, चूसो, फूलरस, निज, खूट, सतोप, झुल, विपत्ति, कामधेनु, चितव्या, घडोदरा, वशपरपरा, भोगचटा, सांतीनी मोहनतु, पुजी, डेहली, बेनपणा, पिडाय, मदवाड, निरोगी, जंतुओ, पाथरणु श्वास, बिलानु, जाजरु, झाडीझुडी, दुर्गंध, कैकेयी शत्रुघ्न, अयोध्या, कौशल्या, सुमित्रा, लक्ष्मण, सदेह, चौद, धिक्कार, मुकुंद, दोरडु, खुबार्था, उधे, गुलाद, स्थिर, चमत्कार, ग्रीष्म, इयाम, महिमाय, कोकिला, सुगंध, चित्त, सूर, प्रफुल, वटमोगरो, प्रह्लाद, पुरुषो, चढाव, वायव्य, औरंगा, प्रवाह, बगवाडा, रमणीय, आकृति, काठिआवाड, शेषुजा, पावागढ, तूटीन, टुकडा, पालिताणा, लसुद्रा, भिजाय, गम्मत, पृथ्वी, निचाण, पश्चिम, सरिता, निर्मळ, चित्रविचित्र, किनारो धोवण, पिडाणीप, भूशिर भूगोल-विद्या, टंडल, माहीती, घूसे छे, मुदत, द्वीपकल्प, हमेशा, सामुद्रधुनी, टकाउ, भट्टी, सणखा, पैडा, ढंडवाडो, गोदडु, दोरडु, गिल्लीडडा, ओफिस, छटातुं, मीणवत्ती, धधुका, धोपला, वूटमोजा, ओवरसीअर, साक्षी, खूटता, सख्ती, लपेटी, तिजोरर, दाक्तर, जिल्लो कलेक्टर, इन्स्पेक्टर, मुम्सफ, चोयासी बहीवट, कमिशनर, अधिकारी, पोलीस, डेप्युटी, इंजेनर, समति, सिविलसर्जन, शातिलाल, परीक्षा, हथियार, निराश, खून, मुकरदमो, जुबानी, झुकादा, शिक्षक,

भु'अर्ध ध'वाकानी भूजो'जनी प्र'नोत्तरभाणा ४॥ आना [३६

चिकार. सखत. पादडां. गति. फूंक. फूकणी. गुगळाई.
 डांकणुं. अग्रेज. मिठाई. कंटाळतो. निरोगी मथणुं.
 घुटण. ढगला. धरासणा पंजाब. सिधव. विस्मय. चिनाई.
 हेठळ. रताश. तदन. लिलाश धुमाडो. चूटी. घर्यु. फटकडी.
 पत्थर. नांदोद. झवेरात. झुमर स्कू. टोप्यु. दिवाल. खीडी.
 घडियाळ. चणु. उत्पन्न. घुळीआं. चोंटी. टटार शोपी.
 पिळाश. ढोंगली. तबु. घडीआ. सरखामणी. चोंटाडवाने.
 लाडु. नितारी. डहोली. पुष्टिकारक. गुमारे. हमेशां. दाउद-
 खानी हासोटी. ठुमसो. पिळाश. काळाश भराउ घटाणा.
 अडद. कठोळ. बरछट. एकदलीउ. गूदीने. चाळण. परसुदी.
 खटाश. पोटीस. चूटी दाडी. शोपी चिराएलां अगथीओ.
 कृष्णलाल. जीवजतु. अवस्था भटकता. सूढ. खूबसुरत.
 कीडिआरु. पोषण. कोशेटो. निरांत. घोळाया. खाउचरा.
 गंधाई. देखावडु राक्षी खार्ती. घातकी. ओर्चीती पोलाण.
 रतुमडो. रहेठाण. तूल. गवडू. लटकती. टोषाय टटार
 विकराळ टुकडी. भुराश कांविआरी खधु. श्रीधर वाढ.
 संधाई. ताण्यु घटडी सतावशो कासळ. अग्नि. गर्जना.
 धूजता. चोट्यु. ठेलणगाडी. घुघवाटा वाघण. गोम दीपडो.
 बडुक हाडपिजर. टाग्यु बिहामणु. दिवाल. काडु. कदरुणुं.
 कावत हटय. मरक्षण. मांसपशी सूक्ष्मदशक. डांकण. रक्षण.
 ढीमु. हथेली. लट्ट. दरद ओमीकु. खोळीउ. गलेफ. शोभीतु.
 अवयवो हरिलाल. टफोरो. टळीउ तटतु ठरायु. सात.
 साठ. मशक. झम्भो. ढोरढाकर. ओढो. भोराढीप. ऊठवेठ.

૪૦] ત્રીજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” અઢી આના.

ફક્ત ટકાવ. ફૂફ. દુઆ. ગલપટા. થેઠક. છોઢાણું પરસાલ.
 હેરાસર. પધરાવીપ. રસોડુ પાણિઆરં ધુમાડીડ. જાનર.
 તુલસીક્યારો. છીંડી. સોડી. દિવાનસાનુ ર્હીંટો. નઢીડં
 સરડાવ્યુ. વેસર્ણી મિનિટ. ડુગડુગી ઠલવાઈ. લિપિ અટ્ટાવીસ
 ટકોરા સાઠ સાઠમા. સંકડ જાજવુ પરશુરામ પઠલુ
 ફાટલુ તોલ્યુ દાંડી મધ્ય તોલ જુડ

અઘાપિ બહાર ન પડેલી એવી.

ત્રીજા ધોરણની

સાહજ્ઞાનની—પઢાર્થપાઠની પ્રશ્નોત્તરમાળા.

છપાય છે કિંમત ચાર આના.

મેસર્સ. સી ડી. શાહ એન્ડ ડો. કુત.

લોકપ્રિય થઈ પડેલી અર્થની નોટા

બાળવર્ગની નોટ	૦ ૨-૦	છઠ્ઠીના	અર્થ	૦-૯-૦
પહેલીના અર્થ	૦-૨-૬	સાતમીના	„	૦-૧૦-૦
બીજીના	„ ૦-૪ ૦	દેવ્યા ૧લીના	„	૦-૪-૦
ત્રીજીના	„ ૦-૫-૦	દેવ્યા ૨જીના	„	૦-૫-૦
ચોઢીના	„ ૦-૬-૬	દેવ્યા ૩જીના	„	૦-૬-૦
પાંચમીના	„ ૦-૮-૦			

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

મદપોર—મુરત.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત પુસ્તકો

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”માં શું શું છે !!!

- ૧] પાઠધાર અધરા શબ્દો. ૨] જોડણીના એકજ સરખા
નિયમવાળા શબ્દો. ૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી
૪] જોડાક્ષર. ૫] મળતા જોડાક્ષર. ૬] પરીક્ષાના

ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

બાળપાથીના	૦-૨-૦	ત્રીજનો	૦-૩-૦
પહેલીના	૦-૨-૬	ચોથીના	૦-૪-૦
બીજનો	૦-૩-૦	પાંચમીના	૦-૪-૦

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ૧લા નો ૦-૩-૦

ત્રિવેદિ વાચનમાળા પુસ્તક ૧લા નો ૦-૩-૦

“મુખ્યલિખિત શિક્ષક”

બાળવર્ગના	૦-૧-૬	ત્રીજા ધોરણનો	૦ ૨-
પહેલા ધોરણનો	૦-૧-૯	ચોથા ધોરણનો	૦-૪-
બીજા ધોરણનો	૦-૨-૦	પાંચમા ધોરણનો	૦ ૬-

“પ્રશ્નોત્તરમાળા”

ગુજરાતની સા. ભૂગોળની ૦ ૩-૦ | મુખ્યમંત્રી ભૂગોળની ૦-૬-

હિંદુસ્તાનની સામાન્ય ભૂગોળની ૦-૪-૦

બીજા ધોરણ માટે “અકર્ગલિખિતના મનોચિંતન” પાંચ આના.

સુરત શહેરનો “ભૂગોળ શિક્ષક” ૦-૬-
સુરત જિલ્લાનો ૦-૬

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

“મુખ્યલિખિત શિક્ષક” વગેરેના કર્તા

શાહપોર-સુ.

